

**CONSIDERACIONS A LA PROPOSTA DE
REFORMA DE LA LLEI 5/2008, DE 24 D'ABRIL,
DEL DRET DE LES DONES A ERADICAR LA
VIOLÈNCIA MASCLISTA DE LA COMUNITAT
AUTÒNOMA DE CATALUNYA**

CONTRA EL BORRADO DE LAS MUJERES

ÍNDEX

I. INTRODUCCIÓ	3
II. CONSIDERACIÓ PRÈVIA SOBRE EL PROCEDIMENT D' URGÈNCIA EXTRAORDINÀRIA.....	8
III. LA PROPOSTA DE MODIFICACIÓ DILUEIX L'ESPECIFICITAT DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA.....	11
IV. LA PROPOSTA DE MODIFICACIÓ ÉS CONTRÀRIA A LA JURISPRUDÈNCIA CONSTITUCIONAL.....	16
V. CONCEPTES JURÍDICS INDETERMINATS, COL·LOQUIALS I DISCRIMINATORIS EN LA PROPOSTA DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 5/2008 : EL NEOLLENGUATGE QUEER	21
1. Ús de termes del neollenguatge queer: transgènere, cisgènere, persones intersexuals, identitats no binàries o espectre del gènere binari	23
2. La distorsió del concepte <i>interseccionalitat</i>	27
3. Incorporació del concepte <i>identitat de Gènere</i>	29
VI. IMPACTE SOBRE ALTRES DRETS	31
1. Els drets de les dones en situacions de violència masclista a la protecció, recuperació i reparació integral	31
2. El terme <i>trans</i> o <i>transgènere</i> condueix a l'esborrament de la categoria <i>transsexual</i>	33
3. Estereotips sobre les relacions homosexuals: un pas enrere.....	34
4. L'alienació de la tutela judicial efectiva en matèria de llibertat d' expressió.....	36

ASSUMPTE:

Proposició de Llei de modificació de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista de la Comunitat Autònoma de Catalunya¹ / 202-00067/12/

Presentació: GP CATECP / Reg. 52792 /

Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 03.12.2019 (Pàgines 14 – 23 del BOPC)

I. INTRODUCCIÓ

Aquest informe té la vocació de donar resposta a la recent **Proposició de Llei de modificació de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista** de la Comunitat Autònoma de Catalunya².

Hi ha diversos aspectes d'aquesta proposició de modificació que són manifestament contraris a l'ordenament jurídic. Concretament, ens referim a la modificació dels [articles 2 i 19](#) de la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista de la Comunitat Autònoma de Catalunya*. Els articles mencionats, si progressa aquesta modificació, quedarien així:

"Article 1. De modificació del punt 2 de l'article 2 de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):

2. *Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents **transgènere i cisgènere, a las persones intersexuales, així com a les identitats no binaries o les que no volen relacionar amb ningun espectre del gènere binari.***

"Article 8. De modificació de l'article 19. Diversitat i dissidències de gènere

1. Totes les mesures i **el reconeixement de drets que aquesta llei assenyalava** han de respectar la **diversitat i la dissidència de gènere.**

1 Veure: <https://www.parlament.cat/document/cataleg/165485.pdf>

2 202-00067/12/ Presentació: GP CATECP / Reg. 52792 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 03.12.2019 (Pàgines 14-23 del BOPC).

2. Les dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o las que no es volen relacionar amb ningun espectre de gènere binari i que pateixen violència masclista s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei”.

La violència contra les dones és estructural, el que impedeix que les dones puguin fer efectius els seus drets. Però a més, la pervivència de la violència contra les dones impedeix no n

La Llei 5/2008 “del dret de les dones a eradicar la violència masclista de Catalunya no té per objecte qualsevol tipus de violència, sinó la violència que pateixen les dones pel fet de ser-ho. **Coincidint en el rebuig a tota violència, es precis remarcar que la violència contra les dones no és fortuïta, atén a un problema estructural amb causes pròpies i característiques diferents d'altres formes de violència. Reclama per això respostes específiques adaptades que han d'ajustar-se a la sentència del Tribunal Constitucional STC 59/2008 i en el sentit en que va quedar definida en la llei com una violència la que s'exerceix sobre les dones com a conseqüència de la manifestació de discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder entre els sexes.**

El sexe és la categoria clau del dret antidiscriminatori i de les normes dirigides a combatre la violència exercida contra les dones. La relació de poder d'un sexe sobre l'altre és la base sobre la que se sustenta la violència contra les dones i la resposta excepcional que li dona l'Estat. **El canvi que es pretén introduir amb la reforma proposada per la Generalitat, vulnera la normativa internacional, la LO 1/2004 de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de gènere i contravé l'essència de la pròpia Llei 5/2008.**

L'intent de diluir la violència contra les dones en un maremàgnum de violències no és nou. La paradigmàtica **Sentència del Tribunal Constitucional STC 59/2008**, de 14 de maig, és fonamental per analitzar la proposta de modificació de la Llei catalana 5/2008, perquè assenyala que en la definició de “violència de gènere” no només té importància que l'agressor sigui un home, sinó també que la víctima sigui una dona: “el fet que la víctima sigui de sexe dona és un element essencial en la definició de la “violència de gènere”. **Segons la jurisprudència constitucional, no importa com sigui, se senti o pensi l'agressor o la víctima. L'important és quin és el sexe legal de l'agressor i de la víctima.**

La recent sentència del Tribunal Suprem 677/2018 va tornar a deixar clar que allò rellevant jurídicament és el sexe de cada persona i no altres elements subjectius. **Ningun sentiment intern, actitud o repartiment sexista de rols en una relació, pot substituir el sexe (recollit en els registres civils i la fe pública de l'acta de naixement) com element definidor del subjecte actiu i del subjecte passiu d'aquesta violència.**

La proposta de modificació introdueix una bateria de conceptes i nocions que no formen part de l'ordenament jurídic ni apareixen definits en ninguna norma. Son termes que no compten amb ac-

ceptació social, desenvolupament normatiu, científic, ni amb comprensió de la majoria de la societat sobre el seu significat i impacte jurídic i social. Es tracta d'un **“neollenguatge queer” per tractar de crear un nou relat i una nova realitat en el que no existeix el sexe com categoria biològica ni jurídica.**

La proposta redefineix la paraula “dona” i tot el que té a veure amb les dones, per incloure totes les subjectivitats que tinguin la més mínima correlació amb els estereotips de gènere femenins. Així, denomina a les dones “cisgènere” i inclou a la categoria “dones” a homes que figuren en els registres com a tals: és el cas dels “no binaris” i els autodefinits com homes de “gènere neutre”, entre altres. Crida l'atenció que no es produeixi un fenomen similar amb la paraula “home”. Negar la categoria “dona” i la de “mare” és negar la seva realitat empírica – el sexe – i implicar negar l'existència del sexisme.

En relació al “gènere”, és precís recordar que no és una identitat sinó un conjunt de normes estereotipades que apunten l'exclusió social de les dones des del naixement. Hem d'oposar-nos al fet que es confongui sexe amb els estereotips de gènere. El fet que algunes persones, excepcionalment i sota certificació de professionals qualificats, poden canviar el seu sexe legal no significa que la categoria registral del sexe hagi canviat per recollir ara ideologies, gustos o trets de la personalitat.

La categoria “sexe” té conseqüències en el nostre ordenament jurídic, possibilitant l'existència dels drets de les dones, que serveixen per pal·liar la discriminació que pateixen per raó del seu sexe. És fonamental assenyalar que el sexe no és una identitat sinó una realitat empírica. La modificació que es pretén i que discutim és una banalització de la violència exercida contra les dones pel fet de néixer dones o no acceptar amb la deguda submissió dels mandats de gènere i davant d'un greu insult a les víctimes.

La llei de violència contra les dones no té per objecte qualsevol tipus de violència, sinó la violència dels homes contra dones per raó de sexe, entenent “sexe” com un fet biològic registrat després del naixement. En el nostre país, des del 2007, les persones transexuales inscrites com a dones són considerades víctimes de violència de gènere a tots els efectes.

Per tant, aquesta modificació no està destinada a protegir a les dones ni a les persones transexuales, sinó que pel contrari, permet l'accés d'homes autoidentificats com “transgènere” o “no binaris”, als recursos i espais segurs reservats a les dones. Això posarposar en risc els drets de les dones en situacions de violència masclista a la protecció, recuperació i reparació integral establerts en aquesta llei.

La modificació proposada substitueix el criteri objectiu del “sexe” per un criteri subjectiu, com “transgènere” o “no binari”. El que pretén la modificació de la norma és posar les proteccions destinades legalment a les dones (incloses les persones transexuales a les que se'ls ha reconegut

el sexe femení a efectes legals) a disposició d'homes que no experimenten ningun rebuig cap al seu sexe i que no desitgen modificar el seu cos ni compten amb un certificat que acrediti la seva transexualitat.

A això és el que es refereix el terme “transgènere”, definit en el preàmbul de la “Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia” de Catalunya, de la següent manera: *“persones que se sentin del sexe contrari al que se'ls ha atribuït al néixer segons les seves característiques biològiques i persones que no s'identifiquen exactament ni amb un home ni amb una dona segons la concepció tradicional dels gèneres”*.

L'actual modificació proposada a la **Llei 5/2008 va més enllà d'incloure a la categoria de víctimes de violència masclista a les “persones no binaries”**. Es tracta d'una confusa categoria que inclou vestimentes unisex, combinació de robes femenines i masculines, “sentir-se dona” uns dies i uns altres dies “sentir-se home”, etc. En síntesi, les persones denominades “no binaries” són aquelles que no se senten identificades amb la totalitat dels estereotips imposats a les dones o als homes. Aquesta idea és tan ampla que podria abastar a totes les persones del món, perquè ningú s'identifica amb tots els estereotips que s'esperen d'una dona o d'un home.

La categoria resulta reaccionària i contrària a la normativa d'igualtat entre dones i homes, ja que l'objectiu de les lleis d'igualtat és acabar amb la idea que existeixen conductes, vestimentes o professions que corresponen a “dones” o a “homes”, eradicar, per tant, els estereotips sexistes. És a dir, són els comportaments (i no les persones individuals) els que haurien de considerar-se “no binaris”. Hem d'oposar-nos al fet que s'introdueixi una categoria jurídica que confongui el sexe amb els estereotips de gènere, perquè “no binari” es refereix a una preferència o un sentiment de la personalitat, mentre que el “sexe” es refereix a una realitat empírica.

Respecte a la concepció d'interseccionalitat, un altre aspecte introduït a la modificació proposada, la selecció de grups de dones especialment vulnerables o eixos de discriminació resulta arbitrària i, per tant, discriminatòria. Els grups mencionats són els següents: *“com origen, el color de la pell, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat, l'orientació sexual o la identitat i expressió de gènere”*. No es comprèn el criteri que condueix a mencionar aquests grups i no molts d'altres. L'elecció sembla fruit de la mera ocurrència.

Reconeixem en el seu articulat **una seqüència política clara i una estratègia que ja ha sigut utilitzada en altres països i està sent desvelada pels que seguim amb preocupació els tràmits de la instaura-**

ció de la “teoria queer” en l'ordenament jurídic, a nivell internacional³. La citada teoria, basada en un constructivisme social extrem, nega l'existència del sexe i concep el gènere com una identitat sagrada i elegible. L'estratègia empleada per les plataformes socials que subscriuen aquesta teoria consisteix en aprofitar textos normatius destinats a matèries que compten amb un ampli recolzament social. Així, s'instrumentalitzen la lluita social contra la violència masclista i els drets dels homosexuals, les lesbianes i transexuals. Les eludides plataformes socials, estan introduint en les lleis conceptes que esborren aquestes mateixes categories jurídiques que suposadament diuen defensar: la teoria queer esborra la categoria de “dona”, “homosexualitat” i “transexualitat”. L'estratègia s'acompanya d'evitar la premsa i el debat públic, aprofitant les normes per la porta del darrer i escamotejant a la societat el seu dret a conèixer i entendre les implicacions pràctiques de les lleis.

3 Veure l'article del cronista parlamentari de Gran Bretanya, James Kirkup que segueix i informa del procés legislatiu al Regne Unit d'aprovació d'aquestes lleis. També d'interès aquest article que explica les estratègies utilitzades per aconseguir tal aprovació i fa referència a una informe elaborat per un important despatx d'advocats internacional que recomana determinades pràctiques per tal que grups i col·lectius trans funcionin com un efectiu grup de pressió amb capacitat per implementar aquestes polítiques. Aquest informe aconsella “vincular la seva campanya a una reforma més popular”: <https://www.spectator.co.uk/article/the-document-that-reveals-the-remarkable-tactics-of-trans-lobbyists>

II. CONSIDERACIÓ PRÈVIA SOBRE EL PROCEDIMENT D' URGÈNCIA EXTRAORDINÀRIA

Amb data 23 d'octubre de 2020 el Parlament de Catalunya ha acordat tramitar la modificació de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista (en endavant Llei 5/2008 VdG) pel procediment d'urgència extraordinària.

Aquesta via de tramitació està regulada en el text refós del Reglament del Parlament de Catalunya⁴, publicat en DOGC núm. 6967 d'1 d'Octubre de 2015 amb vigència des del 2 d'Octubre de 2015 en el Capítol II, secció segona, en els seus articles 109 i següents. En aquests, no s'assenyala en detall quina ha de ser la justificació clau en l'aprovació de les sol·licituds de tramitació de propostes de modificació de lleis amb reducció de terminis i urgència extraordinària, sobretot quan es tracta de lleis d'aquesta entitat. És fonamental garantir en tot moment la transparència i la participació ciutadana, com valors clau del Parlament Català, la Democràcia i la Unió Europea.

La Llei 5/2008 està actualment en vigor a Catalunya i és una de les principals eines legals en la lluita contra la violència contra les dones en la societat catalana. Vivim un moment i una situació excepcional de pandèmia Covid19 a nivell internacional⁵ que, donat el grau d'impacte negatiu que ja té i tindrà sobre els drets i llibertats de les dones a tots els nivells, podia justificar la modificació i tramitació per

4 Veure: https://interior.gencat.cat/es/arees_dactuacio/seguretat/violencia-masclista-i-domestica/estadistica-sobre-violencia-masclista-i-domestica/dades-sobre-violencia-masclista-dones/dades-sobre-violencia-masclista-dones.-any-2020/

5 http://economia.gencat.cat/web/content/70_economia_catalana/arxius/covid-genero/Impacte-economic-crisi-COVID-19-perspectiva-genero.pdf

https://aquas.gencat.cat/web/content/minisite/aquas/publicacions/2020/covid19_violencia_masclista_genero_aquas2020.pdf

ESTAT ESPANYOL: [https://www.inmujer.gob.es/disenio/novedades/IMPACTO_DE_GENERO_DEL_COVID_19_\(uv\).pdf](https://www.inmujer.gob.es/disenio/novedades/IMPACTO_DE_GENERO_DEL_COVID_19_(uv).pdf)

NACIONS UNIDES: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/policy_brief_on_covid_impact_on_women_9_april_2020.pdf

ONU Dones: <https://www.unwomen.org/es/news/in-focus/in-focus-gender-equality-in-covid-19-response>

EIGE, Institut Europeu per a la Igualtat de Gènere: <https://eige.europa.eu/>

COMISSIÓ EUROPEA: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/call-for-support-the-women-migrant-leadership-response-to-covid-19-project>

OECD: <https://www.icvnetwork.org/resources/oecd-women-core-fight-against-covid-19-crisis>

AMNISTIA INTERNACIONAL: <https://blogs.es.amnesty.org/catalunya/2020/05/20/un-mon-post-covid-que-compti-amb-les-dones/>

Quedava recollit en el punt següent: "c) Crear abans de tres mesos, en el marc de la Comissió Nacional per una Intervenció Coordinada contra la Violència contra les dones i el Pacte Nacional contra la Violència contra les dones, un grup de treball sobre violència institucional contra les dones integrat per institucions i entitats especialitzades perquè faci un diagnòstic de la violència institucional contra les dones i proposi línies d'actuació per combatre-la, i a reformar la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones, per incorporar la violència institucional contra les dones com violència contra les dones."

via d'urgència extraordinària d'una norma tan emblemàtica com la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya per ampliar i reforçar-la, adaptada al moment actual i donar-li major robustesa per protegir els drets de les dones.*

La proposta de motivació venia antecedida per la següent motivació:

“...per a poder fer més àmplia i garantista la protecció de les víctimes de violències masclistes... per incloure la violència institucional, que va quedar fora en aquell moment⁶. “

Assenyala a més la proposta de modificació de la Llei 5/2008, que es centrava en aquests objectius:

“-Introduir la violència institucional... les violències digitals, (donades les agressions que es succeeixen en el nostre entorn, suplantacions d'identitats digitals, ús de fotografies o vídeos probatius, etc.)... una definició de consentiment sexual... Ampliar les violències en l'àmbit social i comunitari... i les formes de violències masclistes”.

Concloïa el text de proposta de modificació justificant la proposta de modificació de la Llei 5/2008 assenyalant que:

“...es considera necessari que el Parlament faci un pas endavant i assumeixi la responsabilitat... sense que això suposi afectar l'essència de la llei i dels consensos construïts ara fa 10 anys”.

“...la seva reforma integral ha de ser també resultat d'un nou procés participatiu, liderat per les entitats feministes amb acompanyament del Parlament de Catalunya...”

La present proposta té per objecte afavorir l'eradicació de les violències masclistes i reforçar els drets de les dones i pretén desencadenar un debat participatiu on aquestes i altres propostes de modificació sorgides durant la tramitació siguin repensades i avaluades pel conjunt del moviment feminista i els grups parlamentaris”.

No obstant, aquesta proposta també incloïa entre els paràgrafs clau que motivaven – al seu entendre – la urgència extraordinària de la seva modificació, el següent:

“En aquest sentit, el projecte de modificació de la llei que es presenta té una vocació d'ampliar i reforçar la llei, per adaptar-la al moment actual i per donar-li major robustesa per protegir els drets de les dones, les nenes i les adolescents transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals,

6 DISPONIBLE A: <https://www.ohchr.org/sp/professionalinterest/pages/cedaw.aspx>

així com a les identitats no binaries o les que no es vulguin relacionar amb ningun espectre del gènere binari”.

Considerem que, lluny de ser un motiu que justifiqui el procediment d'urgència, la introducció de conceptes tan controvertits com aquests demanaria una deliberació més pausada i un escrupolós compliment dels tràmits de transparència i participació ciutadana.

III. LA PROPOSTA DE MODIFICACIÓ DILUEIX LA ESPECIFICITAT L'ESPECIFICITAT DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Al·legació relativa als següents articles:

Article 1. *De modificació del punt 2 de l'article 2 de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):*

2. Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals, així com a les identitats no binaries o las que no volen relacionar amb ningun espectre del gènere binari.

Article 8. *De modificació de l'article 19. Diversitat i dissidència de gènere*

1. Totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat i dissidència de gènere.

2. Les dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binaries o les que no es volen relacionar amb ningun espectre del gènere binari i que pateixen violència masclista s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei".

Article 6. *De la modificació de l'article 7. Reordenen i afegixen 5 subapartats, dels quals:*

Apartat n): La formació obligatòria i periòdica sobre gènere i diversitat, de tots i totes les professionals que atenen directa o indirectament les dones en situacions de violència. L'avaluació continuada d'aquesta a partir d'espais de supervisió i reciclatge professional. En el cas de les places públiques, és necessari garantir l'especialització.

És imprescindible fer notar que la "Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista" de Catalunya **no té per objecte qualsevol tipus de violència, sinó la violència que pateixen les dones pel fet de ser-ho**. Per suposat, **coincidem en el rebuig a totes les violències, però la violència contra les dones és un problema estructural amb causes pròpies i amb característiques diferents de les altres formes de violència**. Parlem de la violència que comet un home contra una dona per néixer dona i no doblegar-se als mandats de gènere i aquesta violència ha de tenir un tractament jurídic diferent a qualsevol altra, perquè quan un home agredeix una dona està atemorint a totes les dones de la societat.

Es tracta d'un dels principals problemes de la societat que amenaça al 52% de la població i els instruments normatius de referència a nivell internacional, estatal i subestatal que la condemnen, recullen segles de lluita feminista i dècades de desenvolupament legal i acords polítics perquè pas a pas veïssin la llum i amb això el reflex d'un tipus de violència transnacional present a tots els estats i regions i contra la qual s'ha construït tot un cos d'instruments legals i polítics per combatre'ls.

La violència contra les dones es basa en el sexe i negar la seva especificitat constitueix una actitud negacionista de la subordinació estructural que pateixen les dones des del seu naixement. Aquesta negació s'alinea amb les postures extremes i reaccionàries que sostenen que el sexe de les persones és irrellevant en el fenomen de la violència masclista⁷.

El sexe és la categoria clau del dret antidiscriminatori i de les normes dirigides a combatre la violència exercida contra les dones. Les dones tenen dret a no assumir els mandats de gènere i a tenir una vida lliure de violència. La **violència contra les dones ve determinada pel fet de néixer amb el "sexe inadequat" i posteriorment per l'acte de rebellió contra els mandats de gènere**. En el nostre ordenament jurídic aquesta característica es constata mèdica i legalment el moment del naixement, en acreditar la genitalitat de dona. Aquesta observació es realitza per professionals sanitaris i queda recollida en el certificat de naixement, traslladant-se al seient registral "sexe". Actualment més de 24,1 milions de dones, ciutadanes de ple dret estan registrades a l'estat espanyol⁸. Més de 4 milions a Catalunya.

El sexe és una categoria jurídica que serveix per protegir a les dones de la discriminació sistèmica i de la violència patida per raó de sexe, és a dir, en raó de les característiques biològiques de les dones, recollir dades sistemàticament, dissenyar polítiques específiques i elaborar i promulgar lleis que garanteixin els seus drets i llibertats a tot el món. La relació de poder d'un sexe sobre un altre és la base sobre la que es sustenta la violència contra les dones.

En aquest context, la proposta de modificació de la "**Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones**", la modificació de la qual es proposa, no pot substituir el "sexe" com característica protegida en matèria de violència de gènere.

La substitució de la categoria "sexe" per la categoria "identitat de gènere" com criteri definidor de les víctimes, **vulnera la normativa internacional**, la **LO 1/2004 de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de gènere** i contravé l'essència, els objectius, els acords que van portar a l'aprovació i allò

7 La dissolució de la violència masclista que ara debatem ja està sent celebrada, com posen de manifest aquestes recents paraules de Macarena Olona: "*nunca imaginé que el feminismo de @IreneMontero sería nuestro mejor aliado: la violencia no tiene género. Y Cataluña da el primer paso para desdibujar la legislación discriminatoria de género*". Macarena Olona és una Diputada de VOX que ha sostingut en diverses ocasions que "*la llei de 2004 és pur "hembrismo" i que "criminalitza als homes"*".

8 https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176951&menu=ultiDatos&idp=1254735572981

disposat en la pròpia Llei 5/2008 la reforma de la qual debatem. També cal respectar el marc jurídic establert per la "**Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere**".

Els articles abans referits de la "Proposició de Llei de modificació de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista de la Comunitat Autònoma de Catalunya" són manifestament contraris als següents textos normatius:

*La "Declaració de Nacions Unides sobre l'eliminació de la violència contra la dona" (1993) exposa que la violència contra les dones no és fortuïta ni causal, sinó que es produeix de forma sistemàtica contra les dones. El text delimita així el seu objecte: "**tot acte de violència basat en la pertinença del sexe femení**". El fet que les víctimes siguin dones no és irrellevant, la violència de gènere no és "violència a seques": és una manifestació de les relacions de poder històricament desiguals entre dones i homes. La Declaració exigeix als Estats que castiguin la violència contra les dones tant en l'àmbit de la parella com fora d'ella.*

*A diferència de la citada Declaració, a l'Estat espanyol la llei integral contra la violència de gènere (Llei orgànica 1/2004) opta per perseguir únicament la violència contra les dones que té lloc en el marc de la parella. El terme "violència de gènere" es refereix a la violència que exerceix un home sobre la seva parella dona "com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les **relacions de poder dels homes sobre les dones**". Com observem, en aquesta definició legal, perquè existeixi un supòsit de violència de gènere el subjecte actiu ha de ser un home i el subjecte passiu una dona.*

*No obstant, constitueix una limitació molt important el fet que la Llei 1/2004 només persegueixi la violència contra les dones que té lloc en la parella. Per això la Comunitat Autònoma de Catalunya, en desenvolupar aspectes assistencials, educatius i de protecció indicats per la llei estatal, es decanta per l'ús del terme "violència masclista". És el que succeeix amb la "**Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones**", la reforma de la qual combatem. Aquesta llei té per objecte l'eradicació de la violència contra les dones i la remoció de les estructures socials i els estereotips culturals que la perpetuen, amb la finalitat que es reconegui i es garanteixi plenament el dret inalienable de totes les dones a desenvolupar la seva pròpia vida sense ninguna de les formes i àmbits en què aquesta violència es pot manifestar.*

Hem d'emfatitzar que el canvi de denominació (substituir "violència de gènere" per "violència contra les dones") no implica un canvi en les víctimes ni en la conceptualització jurisprudencial de la "violència de gènere" com a manifestació de les relacions de poder entre dones i homes.

De fet, el Pacte d'Estat de 2017, mostrava la necessitat d'incloure dins del concepte "violència de gènere" totes les manifestacions de la violència dels homes contra les dones: "és la manifestació

més cruel i inhumana de la **secular desigualtat existent entre dones i homes que s'ha produït al llarg de tota la història**, en tots els països i cultures amb independència del nivell social, cultural o econòmic de les persones que l'exerceixen i la pateixen” i que es refereix a tota violència que es basi **“en la pertinença del sexe femení que tingui o tingui o pugui tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic o perjudici econòmic per a la dona, tan en la vida pública com en la vida privada”**.

Per consegüent, malgrat les variacions en la denominació, totes aquestes normes condemnen la “violència contra les dones” que té lloc com a conseqüència del domini dels homes sobre les dones. “Violència masculista” en la llei catalana té el mateix significat que “violència contra les dones” en la Declaració de la ONU i que “violència de gènere” en el Pacte d'Estat.

Per la seva part, el Conveni d'Istanbul del Consell d'Europa (“sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica”, 2011) també assenyala que “la violència contra les dones és un dels mecanismes socials crucials pels que **es manté a les dones en una posició de subordinació respecte als homes**”. Cal assenyalar que aquest Conveni utilitza dos termes “violència contra les dones” i “violència domèstica”. Quan menciona la violència domèstica no es refereix a la violència entre parents o convivents tipificada amb aquest nom en el dret espanyol. Es refereix a la violència que pateixen les dones en l'àmbit de la llar com a conseqüència del desequilibri històric entre dones i homes.

Com exposa la guia sobre violència de gènere del Consell General del Poder Judicial de 2013 “dels postulats de la Llei Integral es desprèn la tutela d'un interès social o col·lectiu, de transcendental importància per a la convivència democràtica, com és la dignitat i igualtat de les dones com a grup, en entendre's que els delictes incorporats al Codi Penal pretenen combatre una **situació històrica de subordinació, que afecten a les dones** en el seu conjunt”. És a dir, el bé jurídic més afectat per la violència de gènere és la igualtat de dones i homes.

Per això la “Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat dones i homes” situa expressament la violència de gènere dins dels fenòmens que vulneren el **principi d'igualtat de dones i homes**. Així, la violència de gènere s'ha d'analitzar a la llum del dret antidiscriminatori, de l'article 14 de la Constitució i la Llei d'igualtat efectiva, així com la “Convenció sobre l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona – CEDAW” (1979)⁹, principal instrument internacional en matèria de drets de les dones. Aquesta Convenció defineix la discriminació contra la dona com **“tota distinció o restricció basada en el sexe”** que tingui per objecte o per resultat soscar a les dones en el seu exercici dels drets i llibertats i estableix que els estats han de consagrar en les seves constitucions i en les seves lleis el principi d'igualtat de l'home i la dona. La Recomanació 19, de 1992,

9 Disponible a: <https://www.unwomen.org/es/digital-library/publications/2020/06/annual-report-2019-2020>

del Comitè encarregat de velar pel compliment de la CEDAW recorda que les normes contra la violència contra les dones formen part del marc de la CEDAW.

L'informe del Secretari General de Nacions Unides, de 6 de juliol de 2006 assenyala en el seu paràgraf 73: "la violència contra la dona funciona com un mecanisme per mantenir **l'autoritat dels homes**. (...) Per consegüent, els esforços per descobrir els factors que estan associats amb la violència contra la dona haurien de situar-se en aquest context social més ampli de **les relacions de poder**".

Respecte a la "Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat dones i homes", marc antidiscriminatori en el que han de situar-se les normes contra la violència contra les dones, és eloqüent. Inicia la seva exposició de motius així:

"L'article 14 de la Constitució espanyola proclama el dret a la igualtat i a la no discriminació **per raó de sexe**". Y en el seu article 1.1 assenyala: "les dones i homes son iguals en dignitat humana, i iguals en drets i deures. Aquesta llei té per objecte fer efectiu el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitat **entre dones i homes**, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona".

IV. LA PROPOSTA DE MODIFICACIÓ ÉS CONTRÀRIA A LA JURISPRUDÈNCIA CONSTITUCIONAL

Allegació relativa als següents articles:

Article 1. *De modificació del punt 2 de l'article 2 de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):*

2. Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no vulguin relacionar amb cap espectre del gènere binari.

Article 8. *De modificació de l'article 19. Diversitat i dissidència de gènere*

1. Totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyalava han de respectar la diversitat i dissidència de gènere

2. Les dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries a les que no es volen relacionar amb cap espectre del gènere binari i que pateixen violència masclista s'equipararan a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei”.

Article 6. *De la modificació de l'article 7. Reordenen i afegixen 5 subapartats, dels quals:*

Apartat n): La formació obligatòria i periòdica sobre gènere i diversitat, de tots i totes les professionals que atenen de manera directa o indirectament les dones en situacions de violència. L'avaluació continuada d'aquesta a partir d'espais de supervisió i reciclatge professional. En el cas de les places públiques, és necessari garantir l'especialització.

La “Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista”, la modificació de la qual es debat, no pot substituir el “sexe” com característica protegida en matèria de violència de gènere, ni tan sols en allò relatiu a l'assistència regional de les víctimes, ja que aquesta llei ha de respectar el marc jurídic establert per la “Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere”. L'objecte de la Llei 5/2008 no és altre que desenvolupar en matèria assistencial, educativa i de protecció el marc establert per la llei integral.

L'intent de **diluir la violència contra les dones en un maremànum de violències** per les quals es veuen afectades altres persones **no és nou**. La **Llei integral 1/2004 va implicar la reforma del Codi Penal**, que va introduir diversos tipus especials en matèria d'amenaçes lleus, coaccions lleus i maltractament lleu, per aquells casos en els que un home agredeix a la seva parella dona.

La finalitat era castigar tals actors amb major pena que en el cas de que les mateixes conductes fossin comeses entre estranys o entre altres membres de la família. **El legislatiu va considerar que aquests fets, quan ocorren en el context de la parella, tenen major desvalor perquè són el producte de la històrica opressió patida per les dones.** No obstant, no tothom hi va estar d'acord.

Quan es va aprovar la llei de violència de gènere hi van haver moltes resistències: de la mateixa manera que avui es diu a la norma “¿què passa amb les persones no binaries?” en aquell moment es preguntava “¿què passa amb els homes que són víctimes de la seva parella dona?”. **S'insistia en parlar d'un altre delictes diferent, la violència domèstica,** i no de violència de gènere, ja que alguns sectors consideraven que allò essencialment reprovable era que la violència ocorria entre persones amb llaços de convivència, és a dir, en l'àmbit familiar, sense que tingués importància el sexe de l'agressor i víctima (exposaven que una bufetada, una cossa o una empenta són assumptes igual de greus, si és la dona la que maltracta al seu marit). Els que argumentaven així, negaven la jerarquia que es dona en la societat dels homes sobre les dones.

És aquesta desigualtat estructural i la cultura i pràctiques masclistes, en el sentit col·loquial de la paraula, la que explica que les xifres de violència de gènere siguin molt superiors a les dels homes colpejats o assassinats per les seves parelles dones. Negar la desigualtat estructural contravé tota evidència empírica. Com assenyala l'últim informe de Nacions Unides 2020¹⁰, no existeix encara un sol estat en el món, on la igualtat de dones i homes i la no discriminació sigui una realitat. A més, en ocasió de la pandèmia Covid19, el mateix organisme internacional assenyala que 48 milions de dones en el món, on la feminització de la pobresa és ja una realitat, i es veuran en exclusió social i, degut a això, seran més vulnerables a la violència contra les dones¹¹.

És important recordar que la llei integral va ser acusada d'introduir discriminació per raó de sexe, pel que el **Tribunal Constitucional** va haver de pronunciar-se en diverses ocasions, aclarint que és necessària una llei específica per revertir la violència contra les dones basada en el sexe. Una de les sentències més paradigmàtiques va ser la STC 59/2008, de 14 de maig que va resoldre una qüestió d'inconstitucionalitat sobre la “*suposada vulneració dels principis d'igualtat i de culpabilitat: tracte penal diferent en el delictes de maltractament familiar ocasional*”.

Aquesta Sentència TC és fonamental per analitzar la proposta de modificació de la Llei catalana 5/2008, perquè assenyala que:

En la definició de “violència de gènere” no només té importància que l'agressor sigui un home, sinó també que la víctima (el subjecte passiu) sigui una dona “*el major desvalor de la conducta en el que*

10 Veure: <https://www.unwomen.org/es/news/stories/2020/4/statement-ed-phumzile-violence-against-women-during-pandemic>

11 Veure dades a 1 de gener 2020.

es sustenta aquesta diferenciació parteix, entre altres factors, no només de qui sigui el subjecte actiu, sinó també de qui sigui la víctima”.

“Tal necessitat la mostren les altíssimes xifres en relació a la freqüència d'una greu criminalitat que té per víctima a la dona y per agent a la persona que és o va ser la seva parella”.

El fet que la violència de gènere sigui “manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones” dota a la conducta agressiva “d'una violència peculiar i és, correlativament, peculiarment lesiva per a la víctima. Y aquesta gravetat major exigeix una major sanció que redundi en una major protecció de les potencials víctimes”. El que explica el Tribunal Constitucional és que “una agressió suposa un dany major en la víctima quan l'agressor actua conforme a una pauta cultural” que dota al comportament objectivament “d'un efecte afegit als propis de l'ús de la violència en un altre context”. Respecte a la víctima, “es veu intensificada la seva submissió a la voluntat de l'agressor i es veu peculiarment danyada la seva dignitat, com a persona agredida a l'empara d'una arrelada estructura desigual que la considera com a inferior, com a ésser amb menys competències, capacitats i drets als que qualsevol persona mereix”.

Per tant, el fet que la víctima sigui de sexe dona és un element essencial en la definició de la “violència de gènere” (o “violència contra les dones”, en la denominació de la llei catalana). El subjecte actiu de la violència de gènere sempre serà home i el passiu, dona.

El Tribunal Constitucional (TC) també ha rebutjat l'argument que la llei integral “castiga als homes pel fet de ser homes” (argument també anomenat “dret penal d'autor”) si bé és una interpretació interessada d'aquesta categoria perquè ni de lectura ni d'aplicació de la llei integral es deriva aquest perjudici i particular comprensió del dret penal). Com explica la referida Sentència: “El legislador no presumeix un major desvalor en la conducta descrita dels homes (...) El que fa el legislador, i ho justifica raonablement, és apreciar el major desvalor i major gravetat propis de les conductes descrites”.

No s'està castigant l'home per ser home, sinó que es constata raonablement “tal lesivitat a partir de les característiques de la conducta descrita i, entre elles, la del seu significat objectiu com reproducció d'un arrelat model agressiu de conducta contra la dona per part de l'home en l'àmbit de la parella” perquè les conductes de violència de gènere “s'insereixen en certs paràmetres de desigualtat tan arrelats com generadors de greus conseqüències, amb el que augmenta la inseguretat, la intimidació i el menysteniment que pateix la víctima”. De manera que si el legislador ha “apreciat raonablement un desvalor afegit” és “perquè l'autor insereix la seva conducta en una pauta cultural generadora de gravíssims danys a les seves víctimes i perquè dota així a la seva acció d'una violència molt major que la que el seu acte objectivament expressa”. Això “no comporta que s'estigui sancionant el subjecte actiu de la conducta per les agressions comeses per altres conjuguescònjuges homes, sinó per l'especial desvalor de la seva pròpia i personal conducta: per la conscient inserció d'aquella en una concreta estructura social a la que, a més, ell mateix, i només ell, coadjuva amb la seva violenta acció”.

La jurisprudència ha aclarit que no importa que l'home expressi que no tenia intenció masclista, ni que la víctima sigui corpulenta. Segons la jurisprudència, no importa com o com sigui, se senti o pensi l'agressor o la víctima. **El que importa és quin és el sexe legal de l'agressor i el de la víctima.**

Estem parlant, com va assenyalar la **Circular de la Fiscalia General de l'Estat 4/2005**, d'una "*definició descriptiva de les circumstàncies que es troben sota la violència de gènere, com la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, al marge de qualsevol referència a elements subjectius o intencionals*".

A més a més, la **jurisprudència** ha delimitat les diferències entre la "violència de gènere" i la "violència domèstica", que és un **delicte tipificat en l'article 173 del Codi Penal** que es refereix a la violència que es produeix envers parents o convivents (incloent, la violència que pugui causar una dona envers la seva parella home o, en el cas que ens ocupa, una persona transgènere o no binària el sexe legal de la qual és "home" envers la seva parella home). **La recent sentència del Tribunal Suprem 677/2018 va tornar a deixar clar que allò rellevant és el sexe de cada persona i no altres elements subjectius.**

La sentència va resoldre un cas de denúncies creuades que s'acusaven de la mateixa conducta (ambdós s'havien colpejat). La decisió va establir que, el maltractament de l'home contra la seva parella dona ha de denominar-se violència de gènere (rebut la seva corresponent pena), mentre que si el mateix és realitzat per la dona contra la seva parella home ha de denominar-se violència domèstica. Per tant, aquesta decisió reforça la tesi que tot acte d'agressió d'un home a una dona que es produeix dins d'una relació de parella, constitueix violència de gènere, sense que es prengui en consideració ningun tipus d'element subjectiu¹².

Tot i aquestes opinions, el **Tribunal Suprem** estableix que quan un home agredeix a la seva dona, ho fa com expressió o manifestació de la superioritat estructural de l'home sobre la dona en la cultura. És impossible que un home colpegi a la seva parella o esposa "en tant que persona", abstractant el fet que és una dona (i del significat simbòlic i material que això té en la societat).

L'especial tret que mereix la seva conducta no radica en el fet que és un home, sinó en el fet que està actuant com executor del sistema de desigualtat.

Ningun sentiment intern, actitud o repartiment de rols en una relació, pot substituir el sexe com element definidor del subjecte actiu i del subjecte passiu de la violència de gènere/masclista. Una modificació d'aquest particular és, com veurem després de l'exposició de sentències del Tribunal Cons-

12 Algunes persones han criticat aquesta sentència assenyalant que només hauriem de considerar que estem davant d'un delicte de violència de gènere quan existeixi una intenció masclista. Aquests juristes consideren que el dret hauria de tractar ambdues parts com a "persones" i no com home i dona. Aquesta línia argumental acaba acusant la llei de violència de gènere de protegir més a la dona pel sol fet de ser dona i es tracta d'arguments negacionistes de la discriminació estructural que pateixen les dones.

titucional i Tribunal Suprem, manifestament contrari a la jurisprudència dels alts tribunals relativa a la interpretació de l'article 14 de la Constitució en relació a la violència de gènere.

En síntesi, la relació de poder d'un sexe sobre l'altre és la base sobre la que se sustenta la violència contra les dones. La jurisprudència dels alts tribunals ha blindat tan al subjecte actiu com al subjecte passiu d'aquesta forma de violència, impossibilitant qualsevol modificació que pretengués definir l'agressor o la víctima en funció de la seva identitat, sentiments o intencions.

V. CONCEPTES JURÍDICS INDETERMINATS, COLLOQUIALS I DISCRIMINATORIS EN LA PROPOSTA DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 5/2008 : EL NEOLLENGUATGE QUEER¹³

Alguns **dels elements més notoris** de la proposta de modificació apareixen als articles 2 i 3 n) i se centren en tres qüestions que analitzarem a continuació:

- a- L'ús de termes Queer: **transgènere, cisgènere, persones intersexuals, identitats no binàries o espectre del gènere binari.**
- b- La redefinició i extensió del concepte d'**interseccionalitat** o discriminació múltiple, (acumulativa o interseccional)
- c- L'ús del concepte d'**identitat i expressió de gènere.**

El llenguatge és la gran eina a través de la qual construïm la representació del món que ens envolta, podent tant visibilitzar com ocultar, en funció del seu ús. El llenguatge jurídic és el conjunt de termes i expressions que denoten principis, preceptes i regles a què estan sotmeses les relacions humanes en tota societat civilitzada i que han de ser reflex de l'esmentada realitat tangible.

El **concepte jurídic indeterminat** és un element que es conté en una norma jurídica i que només pot reconèixer-se o explicar-se de manera abstracta o genèrica. La indeterminació és procedent, en uns casos, que la norma es refereix a una realitat els límits de la qual no poden ser ben precisats en el seu enunciat ja que no admet una quantificació o determinació rigorosa. García de Enterría definia els conceptes jurídics indeterminats per contraposició als **conceptes jurídics determinats que es refereixen a una realitat delimitada de manera precisa i inequívoca, com és, en el cas que ens ocupa, el sexe de les persones.**

Tena Piazuolo assenyalava, en suma, que "la doctrina dels conceptes jurídics indeterminats implica la decisió del legislador de realitzar una remissió al destinatari del dret perquè sigui aquest el que en certa

13 Un univers d'identitats, en el qual el concepte dona queda desnaturalitzat i sense contingut: les dones passem a ser 'persones menstruants', "femelles humanes", 'persones embarassades', 'persones amb úter o amb cèrvix'. El terme dones Cis es generalitza com a insult, el concepte "orifici davanter" pretén substituir a la vagina.

Busquen el seu reflex i legitimació en polítiques, lleis o el sistema de justícia, entre altres àmbits. Tal és el seu abast, que el neollenguatge queer ha passat de les declaracions polítiques i les lleis al llenguatge dels mitjans de comunicació, de les universitats, escoles, hospitals, clubs esportius, organitzacions internacionals, i fins i tot dels sindicats, traient la seva missió i objectius històrics essencials. Les empreses per la seva part, fidels a la seva essència, utilitzen el llenguatge neoqueer, via màrqueting i publicitat, en la recerca de nous clients, fins i tot en productes genuïnament femenins.

Per tot això, l'acceptació i utilització d'aquesta neollengua dificulta i debilita la lluita feminista i les defenses dels drets de les dones. En la interessada confusió, s'obre a més la porta a la legalització dels ventres de lloguer o a la desprotecció de les dones davant l'explotació sexual i reproductiva en totes les seves formes, cada vegada més perverses i deshumanitzades. Fundéu ho defineix com a "persona que no és heterosexual o cisgènere. Rebutja ser classificada per les seves pràctiques sexuals o el seu gènere per no limitar la seva experiència com a persona".

manera completi el mandat normatiu, tenint en compte **la impossibilitat de determinar una vegada per sempre la solució a problemes afectats pel vaivé dels canvis socials i dels sentiments preponderants** en l'àmbit d'aplicació de l'ordenament jurídic en qüestió". Això implica, segons l'esmentat autor, un cert optimisme: el legislatiu confia que la norma s'aplicarà bé, decidint rectament si procedeix o no aplicar la norma que conté el concepte jurídic indeterminat. Tot i això, aquests conceptes poden facilitar vulneracions de **principis generals del dret claus com el de l'interès general davant el de l'interès privat, el de seguretat jurídica o el d'igualtat**.

En la proposta de modificació de la **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya** que s'analitza en aquest informe veiem com s'incorpora una bateria de conceptes i nocions que no formen part de l'ordenament jurídic ni apareixen definits en cap norma. Són termes que no compten amb coneixement, acceptació social ni desenvolupament normatiu, científic ni doctrinal, ni enteniment de la majoria de la societat sobre el seu significat i impacte jurídic i social.

Es tracta d'una bateria de conceptes del denominat neollenguatge queer –conceptes d'origen anglosaxó, dissenyats i difosos per tot el món majoritàriament des d'universitats i centres d'investigació de l'elit de la societat finançats per Fundacions internacionals–, que construeix un sistema de termes per provar de crear un nou relat i una nova realitat en el qual **no existeix el sexe com a categoria biològica**.

Aquesta realitat tangible se substituiria pel concepte subjectiu **d'identitat de gènere**, que es converteix en una cosa de caràcter innat o triat, i sempre autodeterminat de forma individual. Normalitzant aquesta realitat com si fos una cosa estesa en la societat, inclusiva i vinculada a l'ampliació de drets per a persones marginades i vulnerables. **Buscant que tingui efectes jurídics transcendents per a aquestes persones i per a la resta de la societat** a nivell polític, legal i jurídic i per tant, econòmica, social, de seguretat, quotes, premis, beques etc.

Partint d'aquesta base fictícia i intencionadament confusa de la realitat, fa diversos anys que s'intenten redefinir l'experiència vital de les persones mitjançant la creació **d'un univers d'identitats**, i amb elles, nous termes que intenten etiquetar la gran diversitat de personalitats i formes de comportar-nos que tenim els éssers humans. Com a conseqüència, **es redefineix la paraula 'dona' i tot el que té a veure amb les dones, per incloure totes les subjectivitats que tinguin la més mínima relació amb els estereotips de gènere femenins. Una cosa que no succeeix ni amb la paraula home, ni amb els homes en general**.

La conseqüència més perniciosa referent a la proposta de modificació de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya que s'analitza en aquest informe és que es pretén **canviar la característica protegida determinant per ser víctima de violència de gènere**, que, de conformitat amb les lleis vigents, és el sexe.

Encara que la llista de termes d'aquest univers que han anat dissenyant-se és molt més extensa, ens centrarem en aquells que s'han incorporat a la proposta de **modificació Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya** sobre el qual realitzarem una aproximació col·loquial al seu significat, després de consultar i analitzar sistemàticament diferents fonts.

1. ÚS DE TERMES DEL NEOLLENGUATGE QUEER: TRANSGÈNERE, CISGÈNERE, PERSONES INTERSEXUALS, IDENTITATS NO BINÀRIES O ESPECTRE DEL GÈNERE BINARI

Alegació relativa als següents articles:

Article 1. *De modificació del punt 2 de l'article 2 de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):*

2. *Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no volen relacionar amb cap espectre del gènere binari.*

Article 8. *De modificació de l'article 19. Diversitat i dissidència de gènere*

1. *Totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat i dissidència de gènere.*

2. *Les dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no es volen relacionar amb cap espectre de gènere binari i que pateixen violència masclista s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei".*

Article 4. *De la modificació de l'article 5. "Inclou la vulneració de drets de les nenes i nens intersex al territori català".*

"CISGÈNERE" : terme que no forma part de l'ordenament jurídic ni apareix definit en cap norma. No compta amb acceptació ni desenvolupament normatiu, científic ni doctrinal. Es refereix -col·loquialment- a les dones que estan d'acord amb els estereotips de gènere que se'ls imposen o que se senten identificades amb la feminitat .

La proposta de modificació normativa que s'analitza en aquest informe fa **servir la paraula “nenes i adolescents cisgènere”, una concepció que prescriu normativament a les dones per la qual cosa el seu ús és discriminatori per a les dones.** L'ús de l'expressió “cisgènere”, com tot llenguatge normatiu i prescriptiu del què som o hem de ser les dones i propi d'ideologies misògines, produeix la impressió de què les designades ara com “cisgènere” són un col·lectiu mancat de diversitat interna, ocultant-se les diferències de classe, raça, discapacitat, edat, i una mirada més de circumstàncies que diferencien unes noies d'altres. És necessari ressaltar que les nenes i adolescents víctimes de violència de gènere ja estan incloses en el marc jurídic vigent (afegir jurisprudència o doctrina) i que constitueixen un 2,1% de les víctimes mortals de la violència de gènere en el període 2018-2020. Aquesta redacció i la seva inclusió en la proposta de modificació normativa les invisibilitza.

Les nenes i adolescents, malgrat constituir la meitat de la població infantil i adolescent, són situades entremig d'una enumeració de categories extremadament minoritària que, tret del cas de les “intersexuals”, al·ludeixen a trets de la personalitat o l'estètica. Amb aquesta operació terminològica, **les joves són reduïdes a una petita alteritat de característiques homogènies.**

La redacció proposada per a l'article infravalora i menysprea la violència patida per les dones al **reduir-les a un petit subconjunt secundari dins d'una enumeració de diversitats:** “les nenes i les adolescents transgènere i cisgènere, en les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no es volen relacionar amb cap espectre de gènere binari”.

Quan es fa servir aquest terme, s'està prioritant el respecte a l'autodefinició d'una petita minoria sobre el respecte a l'autodefinició de **les dones, un 52% de la població.** Les dones rebutgen l'ocultació de l'existència del sexe biològic, ja que pel seu sexe són discriminades des de la infantesa.

Negar la categoria “dones” i negar la seva realitat empírica -el sexe- implica negar l'existència del sexisme.

“DIVERSITAT I DISSIDÈNCIA DE GÈNERE” : concepte incompatible a la redacció donada en la proposta de modificació de la Llei amb el significat que té el vocable “gènere” en l'ordenament jurídic. La proposta de modificació de la Llei tracta el gènere com un sentiment identitari que es correspon amb la personalitat individual, però aquesta noció del “gènere” omet el fet que el gènere, lluny de ser un tret de la personalitat individual, és un conjunt de mandats que constreny el lliure desenvolupament de la personalitat de les dones.

En aquesta línia, el **Conveni d'Istanbul** a què abans ens hem referit¹⁴ defineix "gènere" així: "Article 3. c. Per "gènere" s'entendran els papers, comportaments, activitats i atribucions socialment construïts que una societat concreta considera propis de dones o d'homes".

El gènere, no és una identitat sinó un conjunt de normes que apunten l'exclusió social de les dones des del naixement.

"INTERSEXUALITAT": concepte que col·loquialment es refereix a homes o dones amb una síndrome que genera alguna anomalia anatòmica, genètica o hormonal, usualment inapreciable. No té relació amb la personalitat, la vestimenta, ni amb cap **"sexe sentit"**.

La introducció de la intersexualitat en aquest article de la proposta de modificació de la Llei 5/2008 **barreja una condició biològica com aquesta amb qüestions estètiques o gustos**. A més l'article parla de persones intersexuals de manera genèrica, sense traçar distincions. Hi ha alguns intersexuals que són homes i un nombre major d'intersexuals que són dones.

Només les segones poden ser víctimes de violència contra les dones i, ja que són dones, ja es troben protegides per les lleis vigents.

PERSONES "NO BINÀRIES": es tracta d'un altre concepte extern a l'ordenament jurídic. Es tracta d'una **categoria confusa** que inclou vestimentes unisex, combinació de robes femenines i masculines, "sentir-se dona" uns dies i altres dies "sentir-se home", etc. En síntesi, les persones denominades "no binàries" són aquelles que no se senten identificades amb la totalitat dels estereotips imposats a les dones o als homes. Aquesta idea és tan àmplia que podria incloure totes les persones del món, perquè ningú no s'identifica amb tots els estereotips que s'esperen d'una dona o d'un home.

La categoria resulta reaccionària i contrària a la normativa d'igualtat entre dones i homes, ja que l'objectiu de les **lleis d'igualtat** és acabar amb la idea que existeixen conductes, vestimentes o professions que corresponen a "dones" o "homes", erradicar, per tant, els estereotips sexistes. És a dir, són els comportaments (i no les persones individuals) els que s'haurien de considerar "no binaris".

14 Ratificat per Espanya al 2014: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2014-5947

La pretensió d'utilitzar sempre el prefix "cis" quan ens referim a les dones produeix conseqüències absurdes i paradoxals. Per exemple, en les estadístiques: "al món hi ha 3712 milions de dones cisgènere", com sabem qui és "cis" i qui és "transgènere"? hem de deixar de realitzar estadístiques basades en el sexe? Per què a més hem de definir les dones (jurídicament i socialment) com a cis per oposició a trans quan la definició de dona (néixer amb sexe femení) és clara i l'única que jurídicament aporta seguretat?

Hem d'oposar-nos al fet que s'introdueixi una categoria jurídica que confongui el sexe amb els estereotips de gènere. Perquè "no binari" es refereix a una preferència o un sentiment de la personalitat, mentre que el "sexe" es refereix a una realitat empírica.

Atorgar als estereotips sexistes estatut d'identitat equival a validar-los i protegir-los. **El fet de que algunes persones, excepcionalment, puguin canviar el seu sexe legal no significa que la categoria registral del sexe hagi canviat per recollir ara ideologies, gustos o trets de la personalitat.**

La categoria "sexe" continua referint-se a la realitat biològica "sexe" que es constata en el naixement; i l'esmentada categoria té **conseqüències en el nostre ordenament jurídic, possibilitant l'existència dels drets de les dones, que serveixen per paliar la discriminació que pateixen per raó del seu sexe** (pensem per exemple en el permís de lactància o en la baixa per embaràs de risc).

Per a l'ordenament jurídic, en canvi, la categories sexe/gènere utilitzades amb perspectiva crítica ens revelen que les relacions sexe/ gènere són inseparables, **en cultures passades i presents, del domini o subordinació exercit pels homes sobre les dones** perquè tant el "sexe", entès per alguns, com a determinació biològica, o el gènere, que ha construït la "feminitat" o "masculinitat" i ara pretén construir "el trans", és la ideologia legitimadora que acompanya a una estructura social basada en una jerarquia de poder dels homes sobre les dones.

Per localitzar una definició formal del terme hem de remuntar-nos a una "proposició de Llei sobre la protecció jurídica de les persones trans i el dret a la lliure determinació de la identitat sexual i expressió de gènere" presentada en el Congrés dels Diputats el 2018 pel grup Units Podem. En l'esmentat text, que no va ser aprovat i no forma part de l'ordenament jurídic, figura la següent definició: "persones la identitat sexual del qual, de gènere i/o expressió de gènere s'ubica fora dels conceptes d'home/dona i/o masculí/femení, o hi fluctua. Les persones no binàries poden o no fer servir un gènere gramatical neutre, poden o no sotmetre's a procediments mèdics, poden o no tenir o desitjar una aparença andrògina, i poden o no utilitzar altres termes específics per descriure la seva identitat de gènere, com poden ser, entre altres, gènere queer, variants de gènere, gènere neutre, altre, cap o fluid"

La incorporació d'aquesta bateria de termes en la proposta de modificació de la Llei 5/2008, comporta tot i això algunes **conseqüències perniciosos contra allò que sí són Drets Fonamentals ja reconeguts a nivell internacional.**

2. LA DISTORSIÓ DEL CONCEPTE *INTERSECCIONALITAT*

Al·legació relativa als següents articles:

Article 2. *De modificació de l'article 3 de la Llei 5/2008 VdG (definicions). La proposta de reforma incorpora 4 nous apartats (k,l,m,n)). D'ells, destaquem la incorporació del terme:*

n) Interseccionalitat o intersecció d'opressions: (...) reconeixement de què les violències masculistes basades en el gènere convergeixen amb altres eixos de discriminació, com a origen, el color de la pell, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat, l'orientació sexual o la identitat i expressió de gènere, que fa que impacti de manera agreujada i diferenciada. La interacció d'aquestes discriminacions ha de ser tinguda en compte a l'hora d'abordar les violències masculistes".

Article 6. *De la modificació de l'article 7.*

Apt. g): "La consideració de la diversitat de totes les dones i de la interseccionalitat, que provoca un impacte agreujat i diferenciat quan les violències es projecten alhora sobre eixos de discriminació com origen, color de pell, la situació migratòria, l'edat, la classe social, la diversitat funcional o psíquica, l'addició, l'estat serològic, la toxicomania, la privació de llibertat o l'orientació sexual o identitat de i expressió de gènere. "

Article 19. *(formació de professionals) Reformulen els subapartats ja existents i afegeixen un nou punt 6:*

6. Els cursos de formació inclouran la perspectiva de gènere i les causes estructurals i socials de les violències masculistes, així com els impactes individuals i les formes interseccionades així com collectives".

La noció d'"interseccionalitat" és aliena a l'ordenament jurídic, tant internacional com estatal. La "interseccionalitat" és un principi que compta amb diverses formulacions teòriques que difereixen entre si, no havent-hi consens en la comunitat científica. De fet, si bé la seva formulació inicial, creada per la jurista Kimberlé Crenshaw, resultaria plenament compatible amb la "perspectiva de gènere", noció tècnica reconeguda i assentada en el nostre ordenament jurídic, així com en l'internacional, no passa el mateix amb l'adopció de l'accepció informal d'aquest terme que es fa servir aquesta Llei.

La "interseccionalitat", en el seu sentit original, alludia a l'especificitat de la discriminació que pateixen les dones negres als Estats Units per explicar els mecanismes específics de discriminació que els afecten. Referent a això, Crenshaw va assenyalar que les dones negres pateixen discriminació com a dones, com a persones negres, contemplant també formes específiques que només pateixen les dones ne-

gres. Així doncs, aquesta autora pretenia explicar la interrelació de dos elements tan estructurals com sexe i raça. La seva anàlisi original no va implicar la negació que totes les dones pateixen una discriminació estructural comuna (que és l'element central per patir violència de gènere), ni tampoc va comportar la postulació de l'existència d'una multiplicitat d'eixos, ni va configurar una teoria holística sobre l'impacte "agregat" que puguin produir unes circumstàncies vitals davant altres.

Tot i això, la noció adoptada en el present avantprojecte és una interpretació sense corroboració empírica, de naturalesa informal, i assumida en eslògans. D'aquesta manera, s'estipulen determinades problemàtiques socials **com "eixos" de discriminació de manera arbitrària** partint de l'ocurrència, sense fonamentació tècnica que l'empari, sense exposar la causa per la qual es destaquen els grups que les pateixen i no d'altres.

Per exemple, **les enumeracions de la Llei que apelen a la interseccionalitat esmenten l'orientació sexual i la identitat de gènere, però exclouen altres grups de dones especialment vulnerables que sí que s'esmenten en els textos internacionals i nacionals**, com és el cas de les "dones rurals". És a dir, **la selecció de grups de dones especialment vulnerables o eixos de discriminació múltiple resulta arbitrària i discriminatòria**, aliena a l'esdevenir legal i empíric desenvolupat a nivell internacional fins al moment.

A més, aquesta accepció informal, de tall popular, d'"interseccionalitat", que és teòricament confús, entra **en conflicte amb el principi de "mainstreaming" de gènere, que és l'estratègia promoguda per les Nacions Unides, el Consell d'Europa i la Unió Europea, que es tradueix en castellà com a "transversalitat de gènere" i com a "perspectiva de gènere"**.

La traducció literal del terme "mainstreaming" indica que el gènere és el "corrent principal". Per tant, la discriminació de gènere que pateixen les dones es desplega per totes les esferes de la societat i constitueix el "corrent principal" en les vides de les mateixes.

Expressat d'una altra manera: **segons el principi del "mainstreaming" no hi ha cap element que condicioni tant la vida com el néixer dona**. Fent un pas més, qualsevol dona, sigui quina sigui la seva classe social, la seva raça o la seva orientació sexual, pot ser assassinada per ser-ho, maltractada, mutilada, casada forçosament o agredida sexualment. Sent el gènere l'eina social, a través de l'educació sexista diferencial, el que permet la conformació d'una jerarquia sexual de què neix tot aquest tipus de violències. Per tant, podem parlar de grups de dones que necessiten una protecció específica a causa de les seves circumstàncies, però no podem caure en una divisió en eixos que ens impedeixi posar per davant la base comuna, el sexe, error que sembla cometre aquesta proposta de modificació de Llei.

3. INCORPORACIÓ DEL CONCEPTE *IDENTITAT DE GÈNERE*

Al·legació relativa als següents articles:

Article 4. *De la modificació de l'article 5.*

*j) Restriccions de les dones o privacions de llibertat, d'accedir en l'espai públic o espais privats a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, així com restriccions a la mateixa expressió en llibertat pel que fa a la seva orientació o expressió i **identitat de gènere**, la seva expressió estètica, política o religiosa.*

Article 4. *De la modificació de l'article 5. nous subapartats: h) i) j) k)*

*h) Femicidis i agressions per raó de gènere: lesions, assassinats i homicidis de les dones per **raó de gènere**".*

La "identitat de gènere" és un concepte subjectiu, ja que és una cosa que només algunes persones diuen tenir. El concepte "identitat de gènere", s'aparta de la noció de gènere recollida al Conveni d'Istanbul (els mandats de feminitat i masculinitat). Els qui afirmen que el gènere és una "identitat" que ha de ser protegida, neguen que consisteix en una sèrie de mandats que constreixen la personalitat i les oportunitats de les dones. El gènere no constitueix la veritable identitat de les persones, els estereotips de gènere no són l'essència natural dels individus ni l'expressió afirmativa de la seva personalitat. El gènere són mandats de comportament dirigits als individus d'un i un altre sexe, a fi de mantenir la supremacia dels homes sobre les dones.

Actualment, assistim a l'aprovació d'una nova generació de lleis, inspirades per la "doctrina queer", que introdueixen el principi de la "lliure determinació de sexe/gènere". La llei que ara discutim està basada en aquesta ideologia. En aquesta norma, el sexe biològic no només cedeix davant una presumpta "identitat de gènere" sinó que **el sexe biològic es considera un invent convencional ("assignat al néixer" pel metge)**. Qualsevol menció a les dones es considera ofensiva per a les persones amb una "identitat de gènere" discordant, per la qual cosa s'utilitzen eufemismes per denominar les dones (com "cisgènere" o "persona gestant").

Aquestes noves lleis s'inspiren en els "**Principis de Yogyakarta**", un document elaborat a títol individual per activistes però usualment presentat com si fos un tractat internacional de l'ONU. En els esmentats principis es defineix la 'identitat de gènere' com la "vivència interna i individual del gènere tal com cada persona la sent profundament, la qual podria correspondre o no al sexe assignat al moment del naixement, incloent la vivència personal del cos (que podria involucrar la modificació de l'aparença o la funció corporal a través de mitjans mèdics, quirúrgics o d'una altra índole, sempre que la mateixa sigui lliurement escollida) i altres expressions de gènere, incloent la vestimenta, la manera de parlar i les maneres".

És fonamental assenyalar que el sexe no és una identitat sinó una realitat empírica i que la introducció de la lliure determinació del sexe/gènere suposa la conculcació de principis bàsics del nostre ordenament jurídic com el principi de seguretat jurídica o el de tipicitat penal.

VI. IMPACTE SOBRE ALTRES DRETS

1. ELS DRETS DE LES DONES EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A LA PROTECCIÓ, RECUPERACIÓ I REPARACIÓ INTEGRAL

Al·legació referida als següents articles:

Article 1. *De modificació del punt 2 de l'article 2 de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):*

*2. Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents **transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no volen relacionar amb cap espectre del gènere binari.***

Article 8. *De modificació de l'article 19. Diversitat i dissidència de gènere*

*1. Totes les mesures i el **reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat i dissidència de gènere.***

*2. Les **dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no es volen relacionar amb cap espectre de gènere binari i que pateixen violència masclista** s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei".*

La modificació que es debat implica substituir el "sexe" per la lliure determinació de la identitat de gènere. Per tant, es produeix un desplaçament de la característica protegida en matèria de violència de gènere. L'esmentat desplaçament atempta greument contra els drets de les dones, incloent els de les persones transsexuals reconegudes legalment com a dones.

D'acord amb la modificació, qualsevol home que s'autodefineixi com no binari, fluid, neutre o transvestit, conservant no només la seva genitalitat sinó també la seva vestimenta i rol masculins, podria accedir als espais protegits i a les prestacions reservades per la "Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista", comprometent la seguretat de les dones més vulnerables i minvant les quotes i ajuts reservats per a les víctimes de violència masclista a Catalunya.

La consideració d'homes no binaris o transgènere com víctimes de violència masclista als efectes assistencials regulats per aquesta llei suposa un perill per a les dones, ja que alguns homes podrien accedir legalment a pisos tutelats compartits o centres temporals per a víctimes de violència masclista

o agressions sexuals. El que permet aquesta modificació és incloure com a víctimes de violència masclista homes que figuren en el registre civil com a homes i que alleguen haver patit violència de part d'altres homes a causa de la seva identitat femenina (no és necessari presentar cap sentència judicial per accedir a la majoria de prestacions i mesures assistencials). Recapitulant, la modificació permet que qualsevol home que s'autodeclari "no binari", "neutre" o "dissident sexual", accedeixi a les instal·lacions reservades a les dones vulnerables i es consideraria discriminatori que se li impedis d'accedir. Aquest tema mancaria d'importància si visquéssim en un món lliure d'assetjament sexual o de violència exercida per homes contra dones.

Dit això, ningú no dubta que els homes que consten en els registres com a homes però que es defineixen com no binaris o dones transgènere, són especialment vulnerables davant els homes violents i poden ser víctimes d'aquests. Els homes que assumeixen vestimenta o gestos considerats femenins són víctimes de delictes violents de part d'altres homes. Per això existeixen tipus penals davant la violència dirigida contra els homes que es comporten de manera femenina, tant si l'agressor és desconegut com si és la parella. Quan la violència és donada per persones desconegudes, està castigada en el codi penal amb un agreujant específic per a aquest tipus de delicte d'odi (22 Codi Penal), i quan es produeix de part d'un convivent, es considera violència domèstica (173 Codi Penal).

Però la violència que pateixen els homes biològics pertanyents a minories sexuals no pot assimilar-se a la violència masclista, sobretot tenint en compte que la delinqüència dels homes que s'identifiquen com transvestits o dones transgènere **manté un patró masculí, tant en la xifra com en el tipus de delictes comesos**. És a dir, els homes "dissidents sexuals" (utilitzant la terminologia proposada en aquesta llei) són estadísticament igual de perillosos per a les dones que la resta d'homes biològics, mentre que les dones, estadísticament, amb prou feines representen perill per a altres dones. Les dones, particularment les que passen per situacions de gran vulnerabilitat, necessiten espais segurs i una atenció especialitzada en violència basada en el sexe. El dret a la identitat de gènere no pot prevaler sobre el dret a la integritat física i psicològica de les dones víctimes de violència masclista.

La "Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista" de Catalunya recull en el seu títol III nombrosos drets que es veuen afectats per aquesta modificació. L'esmentat títol III es denomina, "Dels drets de les dones en situacions de violència masclista a la prevenció, atenció, assistència, protecció, recuperació i reparació integral". Aquest títol recull els serveis i espais segurs per a les dones víctimes de violència masclista. Alguns d'ells són l'accés a l'habitatge, ocupació, renda mínima d'inserció, serveis d'atenció i acolliment d'urgències, serveis d'acollida i recuperació, així com serveis d'acollida substitutòria de la llar. De tots aquests serveis, aquells que han de ser particularment segurs són els que apareixen en el Capítol 4, que estableix l'organització de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones en situacions de violència masclista.

2. EL TERME **TRANSO TRANSGÈNERE** CONDUÏX A L'ESBORRAMENT DE LA CATEGORIA **TRANSSEXUAL**

Al·legació referida als següents articles:

Article 1. De modificació del punt 2 de **l'article 2** de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):

2. Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents **transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no volen relacionar amb cap espectre del gènere binari.**

Article 8. De modificació de **l'article 19.** Diversitat i dissidència de gènere

1. Totes les mesures i **el reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat i dissidència de gènere.**

2. Les **dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no es vol relacionar amb cap espectre de gènere binari i que pateixen violència masclista** s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei".

Des de la "Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones" els homes biològics que presentin un diagnòstic de disfòria i que se sotmetin a un tractament hormonal d'almenys dos anys, poden procedir al canvi de sexe registral, passant a ser dones a tots els efectes jurídics, incloent la consideració de víctimes de violència contra les dones sota les lleis "L1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere" i "Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència contra les dones" de Catalunya, la modificació del qual es debat.

Al nostre país ja hi ha una llei del 2007 que reconeix formalment els plens drets de les persones transsexuals. L'esmentada llei va eliminar l'obligació de realitzar-se una cirurgia per canviar el sexe legal. A la pràctica, ara mateix a Espanya només s'exigeix un informe que acrediti la disfòria. Per tant, les persones transsexuals inscrites com dones ja són considerades víctimes de violència de gènere.

És a dir, en la modificació de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya no estem parlant del maltractament exercit per un home contra la seva parella que és transsexual. Aquests supòsits ja es troben recollits per la llei vigent, ja que són dones legals agredides per homes. Hem d'entendre que la inclusió de les persones transsexuals dins de la categoria de víctimes és una cosa excepcional i subjecta a la garantia del diagnòstic de disfòria que acredita la transsexualitat.

La llei de violència contra les dones no té per objecte qualsevol tipus de violència, sinó la violència d'homes contra dones per raó de sexe, entenent "sexe" com un fet biològic acreditat en el naixement.

La modificació proposada substitueix el criteri objectiu del "sexe" per un criteri subjectiu, estètic o emocional com a "**transgènere**" o "no binari". El que pretén la modificació de la norma és posar les proteccions destinades legalment a les dones (incloses les persones transsexuals a qui se'ls ha reconegut el sexe femení a efectes legals) **a disposició d'homes que no experimenten cap rebuig cap al seu sexe i que no desitgen modificar el seu cos ni compten amb un certificat que acrediti la seva transsexualitat.**

A això és al que es refereix el terme "transgènere", definit en el preàmbul de la "Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia" de Catalunya, de la següent manera: "*persones que se sentin del sexe contrari al què se'ls ha atribuït al néixer segons les seves característiques biològiques i persones que no s'identifiquen exactament ni amb un home ni amb una dona segons la concepció tradicional dels gèneres*".

La modificació de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya aquí analitzada esborra la transsexualitat (un diagnòstic mèdic referit a les persones que desitgen modificar el seu cos amb hormones o cirurgia) al fer servir el terme "**transgènere**", **en al·lusió a aquelles persones que no volen prendre hormones i que només volen canviar la seva manera de vestir o en alguns casos ni tan sols això, incloent per exemple els homes transvestits ocasionals.**

La norma analitzada també es refereix a les persones no binàries o agènere ("les que no es volen relacionar amb cap espectre de gènere binari"). És a dir, la modificació considera que un home que combina talons amb barba o un a qui li agrada vestir de dona de tant en tant té dret, encara que no tingui disfòria, a ser considerat víctima de violència contra les dones.

Estem davant una banalització de la violència exercida contra les dones pel fet de néixer dona o no acceptar amb la deguda submissió els mandats de gènere i davant un greu insult a les víctimes.

3. ESTEREOTIPS SOBRE LES RELACIONS HOMOSEXUALS: UN PAS ENRERE

Al·legació referida als següents articles:

"Article 1. De modificació del punt 2 de **l'article 2** de la Llei 5/2008 VdG (garantia dels drets de les dones):

2. Les referències a les dones incloses en aquesta llei, s'entén que inclouen també les nenes i les

adolescents transgènere i cisgènere, a les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no volen relacionar amb cap espectre del gènere binari.

“Article 8. De modificació de l'article 19. Diversitat i dissidència de gènere

1. Totes les mesures i **el reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat i dissidència de gènere.**

2. Les **dones transgènere, les persones intersexuals, així com a les identitats no binàries o les que no es volen relacionar amb cap espectre de gènere binari i que pateixen violència masclista s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets establerts per aquesta llei**”.

La modificació proposada de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència contra les dones de la Comunitat Autònoma de Catalunya resulta **discriminatòria cap a les persones homosexuals**, al basar-se en estereotips i prejudicis sobre les relacions entre persones del mateix sexe.

9 Sheila Jeffreys, Gender Hurts. A Feminist Analysis of the Politics of Transgenderism, Routledge: New York, 2014

Un home que manté una relació homosexual pot vestir o assumir comportaments considerats femenins o alternants entre masculins i femenins (no binari), de la mateixa manera, una persona que manté una relació amb algú del seu mateix sexe biològic pot descriure's per la seva aparença externa com a “transgènere”. Però la persona que vesteix de manera femenina en una relació homosexual no ocupa una posició estructuralment subordinada.

En les relacions homosexuals no hi ha una asimetria estructural comparable a la que existeix entre homes i dones. Encara que un dels dos components de la relació homosexual assumeixi un rol estètic femení o s'identifiqui en els seus gustos i actituds amb tal rol, això no permet predir el seu poder dins de la parella i la llei no hauria de traçar analogies amb la situació de les parelles heterosexuales. La subordinació de les dones als homes és un fenomen únic amb les seves pròpia genealogia històrica. Les parelles homosexuals són molt diverses i és habitual en elles l'intercanvi de rols.

Per tant, **la part “femenina” d'una relació homosexual no pot considerar-se víctima de violència contra les dones, encara que sí que pot ser víctima de violència domèstica (173 Codi Penal) així com d'un tipus específic de circumstància agreujant que ja figura en l'art 22 del Codi Penal.**

4. L'ALIENACIÓ DE LA TUTELA JUDICIAL EFECTIVA EN MATÈRIA DE LLIBERTAT D' EXPRESSIÓ

Al·legació referida al següent article:

Article 30. Proposa d'incloure l'apartat 4):

4. El Govern de la Generalitat, impulsarà l'establiment d'un conveni amb les principals plataformes intermediàries d'Internet, per establir un vincle permanent entre el cos dels Mossos d'Esquadra i el Consell Nacional de les Dones de Catalunya, per treballar en l'establiment de criteris i mecanismes àgils i urgents de denúncia i retirada de continguts relacionats amb la violència masclista, les discriminacions cap a les dones i el discurs d'incitació a l'odi, l'hostilitat i la discriminació cap a les dones així com mecanismes àgils i urgents de protecció i de justícia restauradora per a les mates de violència digital".

En el Codi Penal hi ha el delictes de discurs d'odi (510 CP), que castiga les opinions de contingut misogin, trànsfob o homòfob, entre d'altres. En els últims anys s'està introduint en lleis de nivell autonòmic la possibilitat de perseguir les esmentades conductes per via administrativa, és a dir, que organismes semipúblics (amb participació d'associacions civils) interposin multes sense necessitat de procediment judicial. Aquesta pretensió està sent especialment promoguda per la Plataforma Trans i grups afins, que advoquen perquè es considerin infraccions els missatges suposadament "trànsfobs" com l'afirmació en xarxes socials que el sexe biològic existeix o les conferències científiques que posin en qüestió la noció del gènere com a identitat.

El procediment administratiu presenta algunes particularitats que dilueixen les garanties processals que hi ha en el procés penal. En concret, el procediment administratiu que s'està introduint en les lleis autonòmiques inverteix la càrrega de la prova, de manera que la persona que va expressar, per exemple, "les persones que menstruen es diuen dones" haurà de demostrar que no va cometre discurs d'odi. Quan pugui considerar-se delictes de discurs d'odi els organismes semipúblics remetraran a l'òrgan judicial penal l'assumpte. Però si aquest estima que no és delictes, l'administració continuarà el procediment.

Juntament amb la promoció de la censura penal i administrativa, s'està intentant promoure també la censura en xarxes socials realitzada per les companyies tecnològiques com Twitter, que compten amb els seus propis mecanismes d'autoregulació. Aquests mecanismes interns de les xarxes socials han estat llargament qüestionats perquè persegueixen el discurs crític amb la teoria queer però deixen passar atacs furibunds contra les dones. Ara, la nova pretensió de les lleis com la que discutim, és orientar i esperonar l'autoregulació des dels organismes semipúblics. Unides Podem ha presentat el 2020 una Proposició No de Llei al Congrés amb la finalitat d'endurir la censura en xarxes socials, aparellant sancions administratives si la xarxa social es demora més de 24 hores en la retirada de missatges que semblin discurs d'odi.

El problema que es produeix és que **l'augment de la censura per part d'empreses privades i organismes administratius escamoteja al poder judicial la seva funció d'intèrpret dels límits de la llibertat d'expressió i eludeix les garanties jurídiques processals, com la tutela judicial efectiva.**

Encara que l'article que ara discutim està destinat a protegir les dones, la figura del discurs d'odi ha operat fins ara per reprimir la llibertat d'expressió de les dones i només ha servit per protegir-les en un nombre ínfim de casos. En efecte, si consultem els "Informes sobre l'Evolució dels incidents relacionats amb els delictes d'odi a Espanya", observem que les detencions i imputacions per **delictes vinculats a l'homofòbia i la transfòbia representen sis vegades més que les imputacions per motius sexistes.** Un important hàndicap que presenta la figura del discurs d'odi és que la comunitat només percep una ofensa si prèviament considera que alguna cosa està malament, de manera que no es perceben les formes de discriminació quotidianes i que es consideren normals, com passa amb el sexisme.